

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Za narod in napredek. — Jugoslovanska ideja in Slovenci. — Nemško obrambeno delo. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Po veliki bitki. Razno. — Kranjsko: Razno. — Raznosterosti. Podlistek: Moja smrt.

Za narod in napredek.

Ljubljana si je izvolila narodno-naprednega poslanca, in to je edin svetel žarek v črni, žalostni temi, ki ovija Kranjsko. Izvolitev župana Hribarja državnim poslancem je vso slovensko svobodomiselnost javnost nepopisno razveselila in navdušila. Prišle so čestitke k slavni zmagi od vseh strani Slovenije, ki so v zanosnih in radostnih besedah nazdravljale in veličale Ljubljano k njenemu uspehu. Po trgih na deželi so pokali topiči v čast naprednemu poslancu, po nekje so se vršile iluminacije in mirozovi, zopet drugje so ginjeno poljubljali brzojavko, ki jim je naznanila radostno vest o sijajni zmagi narodne misli.

Vidi se, da je na Kranjskem še mnogo narodnega in naprednega duha, ki se pa pojavlja sedaj samo v izlivih gorečega zanosa in v viharju radosti, ki pozdravlja in slavi edinega naprednega poslanca na Kranjskem ter vidi v njem moža, ki bo vzbudil pri teh volitvah smrtno zadeto stranko k novemu življenju. Vsa slovenska narodna in napredna javnost hrepeni po novem življenju, po organizaciji in reformi, po sistematičnem delu, ki bo povzdignil narodno stranko, ki leži sedaj v globoki krizi. Naprednega in svobodomiselnega duha je še dovolj po deželi, in prav inteligenca, najumnejši del našega naroda je v naprednem taboru, in treba je resnosti in plemenitega stremljenja, da se take-rekoč znova ustanovi stranko.

Moja smrt.

Spisal E. Zola.

(Dalje.)

Zopet je vladala okoli mene globoka tišina, in vprašal sem se, kako dolgo bo ta mōra, ki me je tlačila, še trajala. — Ker sem zaznaval vse, kar se je godilo okoli mene, sem moral vendar še živeti. In začel sem si polagati račun o svojem lastnem stanju. Moral me je napasti neke vrste krč, slišal sem že o enakih napadih in jaz sem sam še kot otrok za moje dolge boleznin padel večkrat v težko omedlevico, ki je vsakokrat trajala po več ur, in v kateri mi je celo srce prestalo biti. Gotovo je bil samo tak napad, ki me je nepremakljivo priklopil na posteljo, da so ljudje okoli mene mislili, da sem umrl. Ali kmalu bo nehala to mrtvilo — kmalu bo moje srce zopet bilo, kri bo krožila po žilah, napete mišice se razklenile, vzbudil se bom in potolažil mojo ljubo ženo.

Tako sem dejal sam pri sebi in se spodbujal k potrpežljivosti.

Minila je ura za uro. Gospa Gabin je prišla zajutrek, Marjeta se je branila, da bi kaj zavžila. Popoldne je prišlo in preteklo. S ceste gor je odmeval neprestano votli hrušč — bil je močnejši, soseda je morala odpreti okno. Potem

Reformno delo je v interesu našega naroda prva potreba in se ne sme več odlagati, politična strast in zaslepljenost je dosegla pri letošnjih volitvah svoj vrhunec. V prvi vrsti v Ljubljani, kjer je katoliško-narodni dnevnik „Slovenec“, glasilo Slov. ljud. stranke pisal v tako nesramnem tonu, da so vsi graški in dunajski listi prinesli najizbranejšo „cvetke“ iz te pisave in je to evropski škandal, zakaj že v Nemčiji vedo o tej kulturi slovenskega naroda.

Narodna-napredna stranka stoji na razpotju, ali pojde poginu nasproti ali se pa dvigne in vstane k novi pomladi. Ako ljubi svoj narod in ima smisel za zdravo politično življenje, je pač že sprevidela, da je njen preporod in s tem preporod našega političnega življenja nujno potreben, in da je skrajni čas, da se zanese več prosvete v slovenski svet. Ako hoče živeti, se mora reorganizirati in modernizirati, treba ji je prenovljenja „in capite et membris“. Namesto fraz naj govori delo, namesto visokih besed in principijelne politike, ki nima smisla za narod, naj se postavi na demokratsko stališče, naj si izbere jasna načela, odkrita in iskrena.

Takšna politika dela mora imeti svoj temelj v ljudstvu samem, in zato je treba stranki organizacije, ki bo na podlagi narodnega demokratskega programa vršila isto kulturno delo, ki je izvršuje socijalna demokracija.

Ljubljana. Volitve so pokazale, da ima narodna stranka tu absolutno premoč nad vsemi drugimi strankami. Ali naprej ne bode tako, ako se najresnejše ne poprime dela. Nobena treh slovenskih strank v Ljubljani še nima močne organizacije, niti socij. demokracija. Njeno vodstvo je bilo pred volitvami slepo, zdaj je menda spregledalo, ker govori o nadrobem delu, o najtesnejši organizaciji. Opozarjamo narodno stranko, naj stori ravnotako, sicer bo

sem slišal, da je zarožljaj svetilnik na nočni mizici. Gospa Gabin je gotovo zamenjala svečo.

Slednjič se je vrnil gospod Simon. „No?“ ga je vprašala starka polglasno.

„Vse je preskrbljeno,“ je odgovoril istakotno tiho. „Pogreb je napovedan za jutri ob 11. uri. Ne skrbite za nič in predvsem ne govorite o teh stvareh z ubogo gospo.“

Ali gospa Gabin je nadaljevala: „Mrtvaški doktor še ni bil tukaj.“

Simon ni odgovoril, sedel je poleg Marjete, jo tolažil in nato tudi umolknil.

Meni pa je odmevala njegova beseda v najgloblji notranjosti: „Jutri ob 11. uri je pogreb.“

Strašna, grozna beseda! In mrliški oglednik, „mrtvaški doktor“ ga je imenovala gospa Gabin, še vedno ni prišel! O, da bi bil že tukaj! On, kot izkušen zdravnik bo videl takoj, da ležim samo v krčih, on bo odredil potrebno in me zopet vzbudil!

In pričakoval sem ga z rastočo nestrpnostjo. Dan je minil. Gospa Gabin, ki ni smela časa izgubljeti, je začela zopet s svojim delom in je prosila Marjeto dovoljenja, da sme poklicati Dedo, „ker,“ kot je rekla, „ni prav, če se otroke pusti same doma.“

prepozno. Zdaj je delo lažje, ker nasprotnik še ni zbral svojih moči; ko se to zgodi, je izgubljena bela Ljubljana. Socijalni demokratje gledajo naprej in se groze, da mora Ljubljana pri prihodnjih volitvah biti njihova. Stvar je samanebebi skoro smešna in spominja na basen o žabi in volu, ako se spomnimo na dneve pred 14. majem in na poraz ljubljanske soc. demokracije, ali svojega nasprotnika smatrajmo zmirom velikanom, silnim in mogočnim, čeprav ni tak.

„Narodno-napredna“ stranka naj ne pozabi, da je naša doba socijalna in demokratična, da mora na resno delo, da mora zasledovati iskreno politiko, drugače je njen popolen pogin zapečaten. Načelnika „Narodno-napredne stranke spominjamo, kaj pravi Schiller: „In deiner Brust sind deines Schicksals Sterne.“

Jugoslovanska ideja in Slovenci.

Dr. H. Tuma — Gorica.

(Dalje.)

V.

Dolžnost je vsakega politika, ki se bori za jugoslovansko idejo, da ustanovi med svojim plemenom demokratsko ljudsko stranko. Slovenska, hrvaška, srbska in bolgarska demokratska stranka bi imele že skupno politično načelo, skupno vez, ki bi jo mogli izpeljati brez ozira na države in države slovenski hrvaški, srbski in bolgarski delegatje posameznih demokratskih strank. Na ta način bi došli do skupnega „parlamenta“, ki bi se svobodno bavil z organizacijo ene same demokrat. stranke, a to se ne bi nič dotikalo državnih vprašanj. Do politične organizacije demokratske stranke bi prišlo samoposebi s tem, da bi slovenska, hrvaška, srbska in bolgarska stranka

„Pojdi noter,“ je potem rekla polglasno in peljala malo s seboj, „ne bodi otročja in sedi, in da mi ne gledaš tja, sicer boš imela opraviti z menoj.“

Zdelo se ji je gotovo spodobnejše, da me otrok ne gleda, in zato ji je prepovedala. Dede pa je gotovo pogledala name od časa do časa, ker sem slišal, kako jo je mati udarila po roki, in jezno ponovila: „Delaj, ali pa te zapodim ven, in nocoj bo prišel nazaj ta gospod in te pocukal za noge.“

Obe, mati in hči sta sedli k naši mizi. — Škripanje škarij, s katerimi sta ti strigli papir za senčnike, se je razločno slišalo. Moralo je biti zelo težavno delo striči papir za senčnike, ker je delo počasi napredovalo; štel sem drugega za drugim, da zamorim svojo vedno večjo grozo.

V sobi se ni slišalo ničesar drugega kot škripanje škarij. Marjeta je morala vsled utrujenosti usnuti. Dvakrat sem slišal, da se je Simon vrnil, in tedaj mi je prišla nesramna misel, da je morda porabil Marjeto spanec in dotaknil se s svojimi ustnicami njenih las. Čeprav sem komaj poznal tega moža, sem vendar čutil, da ljubi mojo gospo, in čutil sem vse muke ljubosumnosti.

osnovale svoje krajne, okrajne in deželne odbore ali politična društva v okviru zakonov, ki v dotičnih deželah obstoje. Skupno vez bi imela stranka, po zgledu social-demokratske stranke, v konferencah, ki bi se vršile vsako ali vsako drugo leto.

Važnejša od politične, ali brez te nemogoča je ekonomska organizacija, a ta pride samaposebi. Ako imamo pred seboj en sloj malega in srednjega posestnika, potem je prvo vprašanje — organizacija kmečkega kredita. Prva zahteva je torej osnivanje hipotekarnih bank z amortizacijo. — Mogle bi se namreč osnovati hipotekarne banke v Ljubljani, Zagrebu, Belgradu, Sofiji, Splitu, Solunu, Reki, Skoplju in Carigradu; vsaka seveda v okviru zakonov dotične države in z namenom, da osredotoči ves hipotekarni kredit v eni točki. Zveza onih hipotekarnih bank bi se izvedla lahko brez posebnih težav. — Z organizacijo hipotekarnega kredita treba izpeljati organizacijo denarnih in gospodarskih zadrug. Ker imamo pred seboj en poljedelski sloj, pustimo lahko na strani obrtne zadruge in povdarjamo samo kmečke. Vsaka ekonomska celota bi potrebovala svojo kmečko denarno zadruge, kamor bi kmet vlagal svoje prihranke in odkoder bi dobival denarno pomoč v slučajih, v katerih hipotekarna banka vsled omejenih svojih pravil ne more posojati denarja, t. j. kadar gre za posojilo na drugo mesto in ko se gre za unifikacijo različnih dolgov in za prenos istih na prvo mesto hipotekarne banke.

Tudi zadruge bi morale uvesti amortizacijo ali pa posojila na dolžna pisma, ki bi se odplačevala po dobrih letinah in v soglasju z ekonomskim razvojem posameznikov. Zadruga organizacija na tej podlagi bi bila onega velikanskega pomena, ki ga je pokazala na Danskem, kjer se je zadolženi in siromašni kmet rešil tujih upnikov in dosegel toliko blagostanje, kakor ga nimajo kmetje nobenega naroda na svetu. Ker bi se zadruge morale strogo držati principa, da se posojuje samo v gori navedene namene in za produktivno vlaganje v zemljo, t. j. za zboljšanje in kupovino zemlje, bi skazovale kmečke zadruge sigurno prebitke, ki bi neobhodno zahtevali osnivanje zadrug central v posameznih deželah in državah. Medsebojna zveza teh central pa bi se dosegla s prirodno denarno tehniko vrlo lahko. V hipotekarno organizacijo bi se mogel vlagati tudi tuj kapital. Hipotekarne banke, ki bi po gori navedenem načrtu vlagale denar na prvo mesto in ki bi imele po današnjem položaju Jugoslovanov večjo obrestno mero nego drugje, bi privabile gotovo francoski kapital, ki išče stalno tujih tržišč. A ta kapital je ogromen. Francoski narod je vedno težil za tem, da sodeluje s slovanskimi, a ne z germanskimi plemeni. Z angažovanjem tujega kapitala pa bi domače hipotekarne banke ne čutile posebne potrebe za do-

mačim denarjem. Ako bi se osnovale tudi zadruge v tem smislu, skazovale bi tudi prebitke. Žalostno dejstvo za Jugoslovane pa je (za primer navajam Slovence, pri katerih je zadrugištvo najbolj razvito), da se nalaga denar preveč na hipoteke, a skoro nič, ali zelo malo na osebni kredit ali v produktivne namene. Glavna naloga hipotekarne organizacije bi bila: 1. Razdolževanje in 2. produktivno investiranje, t. j. kmet poljedelec naj amortizira v obrokih prevzete dolgove in izvrši potrebne investicije, a te naj poplača v daljših obrokih.

Potom teh dveh organizacij, a zlasti s čvrstimi zadrugami centralami in s sodelovanjem posameznih bogatašev bi dobili dovolj kolektivnega denarja tudi za ustanovljenje produktivnih bank, a predvsem za ustanovljenje banke za napredek obrta in trgovine in agenturna in komisijonalna podjetja v Trstu, Carigradu, Solunu, Reki, Zagrebu, Splitu, Ljubljani, Belgradu, Sofiji in Skoplju in končno na Vzhodu (Aleksandrija, Smirna.)

Eno prvih del te banke za napredek obrta in trgovine (ako se ne bi to izvršilo samostalno in vzporedno ž njo) bi bilo: 1. Parobrodarsko društvo Trst-Solun-Carigrad in 2. Društvo tehnikov in inženirjev za proučevanje in vporabo vodnih moči in naravnih zemeljskih bogastev. To društvo, ki bi zahtevalo v prvi vrsti intelektualnih moči, bi se moralo osnovati čimprej, kar se doseže lahko tudi z manjšimi sredstvi. Na razpolago bi imeli obilico čeških tehnikov in inženirjev in že organizirani češki kapital, a lahko bi razpolagali tudi z francoskim kapitalom.

Krasna je ideja, ki so jo deloma že izpeljali v Pragi slovanski tehnik. Ideja bi imela vprav ogromen pomen, da jo izpeljejo praktični, neodvisni in skušeni možje. Slovanski tehnik so ustanovili svoj klub, ki izdaja list „Slovanski tohnik“ kot prilogo slovenskih dnevnikov in nekaterih tednikov. Tako je ustanovljeno glasilo kot reklamni list za trgovino in obrt. Ali se ne bi mogla izpeljati ta ideja tudi tako, da se ustanovi klub slovenskih tehnikov in inženirjev, ki bi izdajal skupno glasilo kot prilogo čeških, slovenskih, hrvatskih, srbskih in bolgarskih dnevnikov?

Potom agenturnih in komisionalnih društev z banko za napredek trgovine in obrta bi mi v najkrajšem času unificirali domačo trgovino in občevanje med slovanskimi plemeni t. j. izvoz vina, sadja, sočivja na sever, pive in industrijalnih proizvodov na jug. Prevzeti bi morali v najkrajšem času uvoz in izvoz iz Poljske in Češke preko Trsta, Carigrada in Soluna. Čvrsto, za pomorsko življenje ustvarjeno dalmatinsko in primorsko prebivalstvo bi brez vsakih težav oskrbovalo delo tudi največjih parobrodarskih društev. K takšnemu društvu nas takorekoč izživljeta dve točki: Trst in Carigrad.

Medtem se je zdravnik naglo približal moji postelji. Uvidel sem, da je bil truden in nepotrepljiv, in da se mu je mudilo. Ne vem, če me je prijel za roko, ali je položil svojo na moje srce, zdelo se mi je samo, da se je ravnodušno nagnil čez me.

„Ali naj vam posvetim, gospod doktor?“ je vprašal Simon uljudno.

„Ne, ni treba,“ mu je odgovoril mirno zdravnik.

Kaj, ali je bilo mogoče! „Ni treba,“ je rekel! Mož je imel moje življenje v svojih rokah, in ni se mu zdelo potrebno, da bi me skrbno preiskal! „Ali za Boga, saj vendar še nisem mrtev!“ Hotel sem zakričati, da nisem mrtev!

Medtem je vprašal doktor mirno: „Kedaj pa je umrl?“

„Danes ob šestih zjutraj!“ je odgovoril Simon.

V meni je vstal divji upor, a oklepale so me ledene vezi. O, da nisem mogel niti uda premakniti, da nisem mogel govoriti!

Zdravnik je še rekel: „Slabo vreme danes, tako soparno in težko, nič ni tako utrudljivo kot prvi pomladanski dnevi.“

Ali ne bi tedaj denarna in gospodarska organizacija potegnila s seboj naše dušne moči s polja naše neplodne malenkostne politike? Ali ne bi pritegnilo to ogromno in intenzivno ekonomsko delo najboljših naših intelekt. moči k osvajanju vodnih sil in naravnega bogastva lastne zemlje? Ali ne bi vsled tega velikega dela pozabili v najkrajšem času na tožno našo skupno ali posamezno zgodovino, ki nam odkriva samo našo razcepljenost in razdvojenost, a nas ne vodi nikamor v bodočnost? Proučevanje skupne ekonomske ideje jači in dviga inteligentnega človeka in mu daje v delu za blagostanje svojega naroda pravi narodni ponos. S politiko hočemo tudi doseči moč in ž njo narodno blagostanje in srečo posameznikov. Samo intenzivno gospodarsko delo nas bo prenovilo in poživelilo, samo ono bo storilo, da bomo pozabili preteklost, in nam odprlo boljše prihodnost.

Najlažje bi bilo doseči skupno kulturno organizacijo. Ker smo tu in samo tu že nekako začeli delati jugoslovansko idejo. Že smo imeli nekoliko razstav jugoslovanskih umetnikov, nekoliko sestankov jugoslovanskih žurnalistov, a že splošno se naglašja potrebo skupnega sestanka učiteljstva. Prvo nalogo za oživetje jugoslovanske ideje morajo vsekakor prevzeti časopisi, a učitelji naj to idejo propagirajo z živo besedo. Ustanovljanje umetniških, časnikarskih in učiteljskih društev v zakonitih mejah posameznih držav, vsakoletni kongresi in zborovanja delegatov, vse to bi nas kmalu dovedlo do skupnega kulturnega dela in cilja. Vsak učitelj bi moral biti tudi vodja prosvetnega društva v svojem kraju. Prosvetna društva bi morala imeti svoje centrale v večjih mestih, kjer bi se morale osnovati stalne in potujoče ljudske knjižnice. Kulturna središča Ljubljana, Zagreb, Belgrad in Sofija imajo že svoja društva v raznih Maticah, imajo „Družbo sv. Mohorja, sv. Jeronima“ itd. Ta društva bi se morala spremeniti v prave ljudske knjižnice brez vsake konfesionalne oznake. Samo je treba, da obstoječe Maticе stopijo v bližjo dotiko, kot sta to že storili slovenska in hrvatska Matica. Maticе bi morale imeti dvojni cilj: 1. Ljudsko prosveto z izdajanjem knjig za ljudsko naobrazbo. 2. Zbiranje gradiva za srednje šole in za splošno naobrazbo. Brez posebnih težav bi se uvedla lahko ista smer med duševnimi voditelji. Misel voditeljica pri izdajanju knjig za ljudsko prosveto bi morala biti demokratsko, gospodarsko, interkofesionalno načelo. Mlada Italija je moralno in intelektualno preporodila ljudske množice potom knjig.

Vsled ožje zveze posameznih Matic bi se lahko osnovala centralna Matica za izdajanje naučnih knjig in revij v vseh strokah. Jezik ne bi delal nikakih zaprek. Glavno je, da bi se tiskalo v latinici. Tega bi se morale držati tudi Maticе, zlasti v drugem delokrogu, t. j. pri

In šel je proč. Vzel je s seboj moje življenje — o, ti nesramnež! Solze, krik groze, preklinjanje me je dušilo in pretilo razgnati moje krčevito zaprto grlo, skozi katerega ni mogel noben dih.

O, nesramnež nesramni, iz katerega je navada naredila stroj, ki je stopil k smrtni postelji, samo da zadosti videzu! Ali pa je bil popolen tepec in pa njegovo znanje goljivo, da ni na prvi pogled znal ločiti življenja od smrti.

O, in šel je proč, šel je proč. „Lahko noč, gospod doktor,“ je dejal gospod Simon. Potem je bilo tiho v sobi; zdravnik se je moral prikloniti pred Marjeto, ki je zopet stopila bližje, a starka je zapirala okno, potem je zapustil sobo, slišal sem njegove korake, ki so se polagoma izgubljali na stopnicah.

Tako je bilo vse pri kraju, bil sem obsojen, s tem možem mi je izginilo zadnje upanje. Če se ne zbudim jutri pred enajsto uro, me bodo živega pokopali! In ta misel me je tako prevzela, da se nisem zavedal več, kaj se je godilo okoli mene; nezavest celo v smrti. Zadnji šum, ki je še prodiral do mene, je bilo škripanje škarij, s katerimi sta gospa Gabin in Dede izrezavali svoje senčnike.

Tedaj sem zaslišal, da se je Dede zasmejala, in to me je še bolj vznemirilo. „Zakaj se pa smeješ, ti neumna stvar?“ je vprašala mati. „Te bom postavila pred vrata, ako se ne boš vedla dostojno. No, zakaj se smeješ?“

Otrok je jecljal, češ, da se ni smejal, temveč samo zakašljaj. Jaz pa sem si mislil, da je mala Adela videla, kako se je Simon nagnil nad mojo spečo ženo, in da se ji je to zdelo smešno.

Ko je popolnoma napočil večer in je gorela svetilka, je nekdo potrkal na vrata.

„Ah, gotovo gospod doktor,“ je rekla gospa Gabin.

Bil je zares doktor. Opravičil se je, da prihaja tako pozno. Gotovo je že danes prehodil mnogo stopnjic, ogledal mnogo mrličev.

Ker svetilka v sobi menda ni dobro gorela, me ni takoj videl, ker je vprašal: „Ali je tukaj mrlič?“

„Da, gospod doktor,“ je odgovoril Simon.

Marjeta se je dvignila drhteč, gospa Gabin je postavila svojo Dedo pred vrata, češ, „da otrokom ni treba, da bi bili povsod zraven,“ in potem je potegnila mojo ženo k oknu, da ne bi videla tega žalostnega prizora.

izdajanju knjig za srednje šole in za splošno naobrazbo.

V deželah, kjer nam vsiljuje tujec svojo kulturo, je neobhodno potrebno osnovanje šolskih Matice, prva njihova naloga bi bila pouk v narodnem jeziku v deških zabaviščih in v ljudski šoli.

Ne smemo pozabiti na osnovanje jugoslovanskih trgovskih akademij v Trstu in v Carigradu.

Nemško obrambeno delo.

„Splošni nemški Schulverein,“ t. j. nemško šolsko društvo, ki obstoji v nemški državi, je zborovalo te dni v Essenu, ter je ob tej priliki podal poročilo o delovanju društva predsednik, državni minister, ekselencia Heting. Iz poročila posnemamo bistvene stvari, v kolikor se tičejo Avstro-Ogrske, brez opazke. Glasi se:

„Na Ogrskem so sprejeli od naučnega ministra, grofa Apponyja v državnem zboru predloženi zakonski načrt o ljudskem šolstvu v postreženi obliki; Nemcem omejujejo pouk v maternem jeziku še bolj kot doslej in izročja nem. šole popolnoma madžarizaciji. Nemški jezik, h katerem se prištevata na Ogrskem še dva in pol milijona prebivalcev, je tudi sicer zelo zatiran. Na Sedmograškem je izvedena prodaja gozdov, last univerze, in s tem je omogočena krepka denarna podpora nemški kulturi. Istočasno se je v Banatu krepko povzdignila nemška narodna zavest. Tam se je ustanovila „Ogrska nemška ljudska stranka,“ ki šteje že okoli 5000 članov. Ta stranka hoče v okviru veljavnega državnega prava nastopiti za vzdrževanje nemštva.

V Sudetskih deželah zahtevajo češki naskoki na nemško narodnost energične brambe. Znano je, s kako velikimi sredstvi vodijo Čehi svoj boj za svoje kraljestvo. Tem naporom ne odgovarja na nemški strani niti popolna zavest narodne nevarnosti in potreba ožje združitve, niti nabiranje potrebnih sredstev. — Vendar je časa sila nagnala narodna obrambena društva k vedno večji žilavosti. Tudi na Moravskem so nemška obrambena društva čila na delu. — Tam treba posebno ustanoviti mnogo otročjih vrteev, ker zahteva novi moravski šolski zakon (lex Perek) za vsprejem v kako ljudsko šolo znanje dotičnega poučnega jezika, ako se ne gre za zasebne šole. Na tem polju je bilo zlasti mesto Brno delavno.

Na Kranjskem imajo Slovenci moč v rokah. Nemštvo ima varovati samo malo ostankov svoje nekdanje posesti. Edino večje ozemlje, ki smo ga doslej ohranili, a je vsled izseljevanja izgubilo na odporni sili, je grofija Kočevje. Ta šteje danes še kakih 17.000 prebivalcev, katerim je avstrijski zakon priznal poseben državnozbornski mandat.

Začela se je mrtvaška straža, nikdo ni spregovoril več besede. Marjeta se je branila spati v sosednji sobi, in je ostala, počivala je gotovo v naslanjaču s svojim lepim bledim obrazom; oči je zaprla in na njenih dolgih, svilenih vejicah so se bleščale solze. Nasproti nje v senci je sedel pač Simon, tih, oči uprte neprestano na svojo ženo.

III.

Ne vem, kako dolgo je trajalo moje nezavestno stanje drugo jutro, spominjam se ga le kot neznansko težkih sanj, kjer je vse tako zmedeno in nejasno, da ne moremo ničesar natančno razloževati; le eno vem — in to je delalo mojo torturo posebno grozovito — da sem neprestano pričakoval, da se bom nenadoma vzbudil.

Zjutraj slednjič me je prebudilo rožljanje okna, ki ga je gotovo odprla gospa Gabin, iz mojega spanju enakega stanja, in zopet sem vse zaznaval, kar se je godilo okoli mene. S ceste je odmeval krik in vik prodajalcev: nek jasen otročji glas, ki je ponujal ptičjo krmo, nek zamolkel, ki je hvalil zelenjavo. Vzburjenje mesta me je nekoliko potolažilo, ker se mi je zdelo nemogoče, da bi me mogli sredi tega buj-

Na Štajerskem so se zboljšale razmere. Ustanovilo se je več nemških šol. Društvo „Südmark“ je začelo jezikovno mejo v Alpah naseljevati z Nemci, zlasti z onimi, ki so se zadnji čas v velikem številu priselili iz Ogrskega.

V Galiciji je agitacija za izseljevanje na Poznanjsko močno zredčila vrste tamošnjih Nemcev. Posledica za Galicijo je bila ta, da so šle narazen razne nemške šolske občine, in da je padlo število duš. V kraju Brody se je spremenila nemška gimnazija v poljsko, ker jo je nazadnje obiskovalo samo 32 nemških učencev. V Bukovini se razvijajo ugodno nemške naselbine. Društvo krščanskih Nemcev čuva nad kakimi 60.000 krščanskimi Nemci. Njegov namen je gospodarska osvoboditev nemškega kmečkega stanu. Tam si je tudi gališko-bukovinsko učiteljstvo ustanovilo podporno društvo, ki ga tudi podpira „Schulverein.“

Na Koroškem napreduje nemščina kot občevalni jezik; trgovina in industrija sta večinoma v nemških rokah. Od 1880. leta znaša prirastek nemštva kakih pet odstotkov. (1880: 70,3 odstotki, zdaj 75 odstotkov).

Na Tirolskem je napredovalo društveno delo v navadni meri. — Vsled požrtvovalnosti mnogih krajnih skupin in zvez ni nemška posest utrpela nikakih izgub.

Politični pregled.

Avstro-ogrška armada. Iz tistih avstrijskih krogov, ki jim je na tem, da avstrijski in ogrski državni zbor dovolita čim največ za vojaštvo, je prinesla berlinska „Voss. Zeitung“ članek o zaostalosti avstro-ogrške armade. Tu se navaja, da se stotnije čimdalje bolj krčijo, ker ni dovolj vojakov. Nove havbice leže nerabljene v arzenalih, ker ni moštva za nje, pri vsem tem pa je italijansko vojno brodogradništvo dva do trikrat močnejše. Vse to mora baje vznemiriti vsakega Avstrijca. Sedaj razpravljajo o novem brambnem zakonu, s katerim bi se vojaška služba skrajšala na dve leti. Člankar pravi, da se to ne sme zgoditi, ako obenem ne zvišajo število novincev.

Splošna volilna pravica v občinah. Ker so nemške občine po Češkem in Moravskem zadnje čase imenovala več častnih občanov s prozrim namenom, da pomagajo ohraniti občinsko gospodarstvo, napoveduje češko časopisje velike demonstracije ob otvoritvi češkega deželnega zbora. Čehi bodo zahtevali enako, splošno in direktno volilno pravico za občine, in da se aktivna volilna pravica za častne občane odpravi.

Državnozbornske volitve v Galiciji še niso končane, vrše se po minoritetnem volilnem sistemu, ki se je zelo slabo obnesel. Volilni boj

nega življenja zagrebsti v zemljo. In tedaj mi je prišlo nekaj na misel, kar me je popolnoma umirilo. Ko sem bil še v Querandi bolniški uradnik, smo imeli nekoč bolnika, ki je spal 24 ur neprenehoma, in njegovo spanje je bilo tako globoko, da se zdravniki niso upali o njem izreči svoje mnenje. Ali nenadoma se je dvignil moč pokonec, krč ga je popustil, in zapustil je lahko takoj posteljo. Jaz sem pa že spal 25 ur, in če se vzbudim ob desetih, je še vedno čas.

Skušal sem si predstaviti navzoče osebe in uganiti, kaj delajo. Mala Dede se je najbrže igrala v veži, ko so se namreč odprla vrata, se je zaslislal jasen otročji smeh odzunaj. Simona gotovo ni bilo več tukaj, ker nič ni izdajalo njegove navzočnosti, bilo je čisto tiho, le šlake gospe Gabin so drsale po kamenitih ploščah pri peči. Slednjič je rekla:

„Moja ljuba, gotovo nimate prav, da je nočete piti; dokler je še gorka, daje moč in bi vas pokrepčala, saj ste že vsi izmučeni in se boste še končali.“

Starka je govorila Marjeti, in rahlo šumenje pri peči mi je pravilo, da žge kavo.

„Ne da bi hotela o tem govoriti,“ je nadaljevala, „a zelo sem jo že pogrešala, svojo kavo. V mojih letih bedenje po noči ne stori

in strasti so se razvnele do skrajnosti, ustreljenih je bilo že več oseb, volitve bodo trajale v vsem več kot tri tedne. — V sredo je bilo znanih 72 izidov med 106. Poljski klub ima zaznamovati znatne izgube na korist Malorusov, Zionistov (židov) in social-demokratov, vendar bo kakih 64 mož močan stopil v novo zbornico. Med Poljaki je jako mnogo kmetov izvoljenih, v celem 25 do 30. Poljski soc. demokratje so izgubili svojega voditelja Daszynskega. Malorusi dobe v Galiciji kakih 30 mandatov, skupno z Bukovino 35, Židje do 12.

Zgodovina trozveze. 20. maja je minulo petindvajset let, odkar se je sklenila zveza med Avstro-Ogrsko, Nemčijo in Italijo. Rodila se je trozveza iz potrebe Nemčije, da si tako ugotovi in utrdi pridobitve iz nemško-francoske vojne. Prvotni Bismarkov načrt je obsegal tri cesarstva: Nemčijo, Rusijo in Avstro-Ogrsko, toda rusko-turška vojna in berlinski kongres sta načrt pokopala: Rusija, ki jo je Bismark spravil ob sadove zmage, se je Nemčiji odrekla. Italijo je privedlo v trozvezo poslabšanje razmerja do Francije; v Franciji je bila na krnilu klerikalna stranka, ki je oznanjala kar očitno vojno proti Italiji. — Prememba svetovno-političnega položaja je vzela trozvezi mnogo eksistenčne opravičenosti. Med Francijo in Rusijo je došlo do defenzivne zveze, s čimer je bilo ustvarjeno ravnovesje; tudi razmerje Francije in Italije se je med tem zboljšalo.

Angleške državne finance. Dohodki Anglije so proračunani letos za 3,2 milijona funtov šterlingov višje od izdatkov, lani pa so bili še višji, namreč za 5,339.000 funtov šterlingov. Največji del preostanka se porabi za odplačevanje državnega dolga, ki znaša na Angleškem okroglo 700 milijonov funtov šterlingov, ali 1700 milijard kron. Poprej je Anglija odplačevala redno in v veliki množini svoj dolg, no, vsled burske vojne je ne samo zaostala v plačevanju, temveč je dolg celo narastel. Letos bi plačala 360 milij. kron dolga.

Predsednik dr. A. Steinbach. Na Dunaju je umrl predsednik najvišjega sodišča, dr. E. Steinbach, ki se je odlikoval po modernem socialno-političnem naziranju. Za ministra Taafeja je izdelal demokratičen načrt splošne in enake volilne pravice, ki se pa vsled opozicije konservativcev pod vodstvom Hohenwartovim ni izvedla. Dalje je Steinbach oče davčne reforme in reforme valute.

Štajersko.

Iz Celja: Ožje volitve na Spodnjem Štajerskem so končane. Sedaj je Bosna mirna. — Narodna stranka je dobila dva mandata, klerikalci pa pet. Za novo stranko je ta izid zelo važen. Priborila si je torej v prvem nastopu

dobro. Noč je tako žalostna in neznana, če je nesreča v hiši. Vzemite vendar, ljuba gospa, malo kave, le kapljico!“

In vsilila je Margareti čašo.

„Kaj, ali ni gorka? To vas bo popravilo, ker vam je treba moči za današnji dan. Tako, ljuba, le izpijte, tako, zdaj ste bili pridni in zdaj pojdite za menoj tja v mojo sobo.“

„Ne,“ je odvrnila Marjeta odločno, „ne, tu bom ostala.“

Njen glas, ki ga nisem slišal od prejšnjega dneva, me je ganil globoko. Bil je spremenjen, od žalosti ubit. O, ljuba, ljubljena ženka! Čutil sem si jo blizu, bila je moja zadnja tolažba in vedel sem, da so njeni pogledi počivali brez prestanka na meni, da je jokala zame vse solze svojega srca.

Ali čas je tekkel. Pred vratmi sem zaslislal nek šum, ki si ga najprej nisem vedel razlagati; donelo je, kot bi nesli kako hišno opravilo po stopnjicah, ki so bile preozke, in se je pri tem vedno zadevala ob zidove. Ali na močnejše lijočih solzah Marjetinih sem uganil, da so prinesli mojo krsto.

(Dalje prih)

brez kompromisa, katerega je dr. Korošec vedušno odklonil, dva mandata in tretji je bil za klerikalce v veliki nevarnosti. Delovali sta obe stranki z neumorno strastjo. Način bojevanja pa je bil tuintam preosoren. Ali naj zaidemo na nivó kranjskega politično-umazanega boja neke stranke, nad katerim se zgraža ves izobražen svet?! Tako daleč pri nas ne sme priti! Pustite osebne stvari na stran in oglejte si moža kot takega s politične strani. Obrekovanje osebe kot take pa je podlo in za narod naravnost pohujšljivo. — Izgubljeni celjski mandat mi še sedaj ne da miru. Slišal sem, da so klerikalci na slabem izidu mnogo krivi, ker se niso vsi volitve udeležili radi kandidata, ki je kandidiral poprej v peti kuriji proti dr. Korošcu. Ali je na tem kaj resnice ali ne, prepustim javnosti. Proti skupnemu sovražniku Slovencev bi se morali skupno bojevati. Če klerikalna stranka misli drugače, bode na Štajerskem zgubila popolnoma tla. Vse kaže, da se časi zelo spreminjajo. Kaj takega bi bilo poprej nemogoče. Zaradi volitve je baje v Celju prišel v sodnijsko preiskavo neki slovenski uradnik. Ali od slovenske strani ni radi volilnega nemčurskega sleparstva nobene ovadbe? Nemčurji se nam res lahko posmehujejo, ako smo proti njim tako popustljivi. Ne zadostuje samo, ako po časnikih omenimo njihove sleparije, ampak pred sodišče bi naj tirali naši „voditelji“ take nesramneže, da bi si opekli prste in zanaprej mirovali. Torej prihodnjič odločnejši nastop!

Perun.

Zopet nemška šola. Nemški „šulverein“ ustanovi nemško ljudsko šolo na Sladki gori, v cmureškem okraju nedaleč od Št. Ilja, ter žrtvuje zato 20.000 kron. Nemški listi pravijo, da bo nova šola „varno zavetje v enem narodno najizpostavljenějšíh krajev južne Štajerske.“ — Zgodilo se bo kmalu, da v cmureškem okraju ne bo več Slovencev, hvala slovenski malomarnosti, vsej naši narodni nezavesti, ki bo nam v prokletstvo in pogin. „Sl. Narod“ največji politični dnevnik pristavlja tej vesti o novi nemški šoli, tej trdnjavi prodirajočega germanstva, naslednje duhovite besede: „Vidi se, naši „Nemci“ dobivajo — apetit!“ — Kaj je to? Ali je s tem res stvar za nas rešena, ali „Družba sv. Cirila in Metoda“ nikakor ne more storiti kaj za pogrezajočo se našo narodno mejo? V tem torej obstoji naš narodni napredek, da beležimo dan za dnem ustanovitve novih nemških šol na Slovenskem!

Gornjeradgonski okraj beleži pri zadnjih volitvah v državni zbor velik napredek slovenskih glasov. Število slovenskih glasov se je namreč od zadnje volitve sem podvojilo. Napredovali smo v vseh tudi v najbolj zagrizenih nemčurskih občinah. Največji napredek pa vidimo v dosedaj nemčurski občini Negova, kjer je dobil nemčurski kandidat Senekovič le 4 glase, a slovenski kandidat Roškar 131 in Mursa 1 glas. Dokaz, da bi tamošnji voditelji tudi to občino pri prihodnji volitvi lahko iztrgali iz nemčurskih krempljev, ako bi se resno lotili narodnega dela. — Kakor se vidi, sam orehovski paša Vratschko ni več varen v svojem gnezdu, ker tudi tam je dobil slovenski kandidat tretjino glasov. V Policah je dobil Slovenec dvetretjinsko večino glasov, istotako je v ostalih petih nemčurskih občinah glasovala večina za našega kandidata. V štirinajstih narodnih občinah pa nemčurski kandidat niti v poštev ne pride! V občini Gornja Radgona so volili Slovenci nemškega kršč. socialca, ker slov. števne kandidata žal ni bilo. Tako tedaj mogočno prodira narodna zavest tudi v tem obmejnem, od narodnih nasprotnikov tako napadanem kraju, kar nas navdaja z veselim upanjem, da ni več daleč do rešitve iz nemčurskih verig.

Pri ožjih volitvah na Štajerskem je zmagal v marenberškem okraju kandidat Vinko Ježovnik s 1199 glasov večine nad Robičem. V brežiškem okraju je zmagal klerikalni kandidat dr. Benkovič. Štajerski Slovenci imajo zdaj dva narodno-napredna poslance, in pet klerikalcev. Po stanu so 4 kmetje, 1 odvetnik, 1 dvorni svetnik in 1 duhovnik.

Volitve v celjski mestni skupini bi bile za Slovence lahko častnejše izpadle. V Celju nista dva „slovenska“ obrtnika volila svojega tovariša, ključavničarja Rebeka, nek čevljar in strugar. — To so šleve, ne pa možje! Krčmar in mesar Rebeuschek, ki ima v lasti „Hotel zur Post“ je volil z odprto glasovnico Marekhla, v posmeh in izzivanje svojim slovenskim gostom. Ne more se jih iznebiti. O, Slovenci, kako ste majhni, brez moštva in časti! — V Konjicah so volili nemškega kandidata Marekhla Slovenci, člani „Narodne čitalnice“! V Laškem trgu se slovenski odvetnik dr. Kolšek ni udeležil volitve za celjsko mestno skupino, ker si ni upal oddati glasu Slovincu. Bog, daj nam značajev!

Ljutomer. Ker je o zadnjih državno-zborskih volitvah tudi „Domovina“ pisala, kakor da se ljutomerski Slovenci niso zadostno udeležili volitev, usojam si temu ugovarjati. Treba je vedeti, da tu ne gre primerjati občinskih volitev z državnozbornimi, ker pri prvih imajo volilno pravico tudi ženske, katerih volilk je tu mnogo, potem pa imajo pri občinskih volitvah volilno pravico tudi zunanji posestniki, kateri pa volijo državnega poslanca v lastni občini. Priznati pa moram, da žalibože zadnja leta tu v Ljutomeru slovenska stvar vidno hira. Vzrok temu je, ker nimamo sposobnega voditelja. Poprejšnji voditelji so se ali postarali, ali se pa odselili, a mladi se oprijemajo klerikalizma — seveda ne iz prepričanja, ampak iz koristolovstva; zategadelj se tu družijo vse, kar je svobodnomiselno, žalibože z nemčurstvom. Res se gabi človeku gledati, kako naša kaplana razdvajata tukajšnjo čitalniško društvo, edino zavetišče ljutomerskih svobodnomislečih Slovencev. — Namestu Rebeka so ljutomerski duhovniki volili deželnosodnega svetnika Preskerja.

Koroško.

Izobrazbe na Koroško! Slov. akad. fer. društvo „Gorotan“ razpošilja oklic na slovenske rodoljube, v katerem pravi med drugim: „Prosveto proti barbarstvu, uma svetli meč proti kolu in kamenju, dostojnost proti pobesnelemu sovraštvu hočemo postaviti! Raznašati hočemo izobrazbo v najširše vrste ljudstva in vzgajati k značajnosti in neomahljivosti. V ta namen naj nam služi slovenska knjiga. Zatorej se obrača akademična mladina koroška do slovenske javnosti z udano prošnjo: priskočite nam na pomoč z denarnimi zneski ali z darili primernih knjig za ustanavljanje ljudskih knjižnic na Koroškem. — Vedite, da se naša najhujša rak-rana, nemčurstvo širi samo zaradi nevednosti in nezavednosti. Ljudske knjižnice naj bodo jez proti odpadništvu in ponemčevalni šoli. Zavedajte se, da potrebujete na predstraži proti navalu nemštva zavednih, značajnih in bistrih boriteljev. — Omogočite jim izobrazbo, ki je predpogoj gospodarskega blagostanja. Ne smatrajte svoje pomoči za milost, ampak za dolžnost in samoobrambo, ker z nami okrepite najizdatneje sebe. Prispevke na naslov: R. Petrič, na Lešah, p. Prevalje, Koroško.

Ožje volitve na Koroškem. V Velikovškem okraju je slovenski kandidat Ellersdorfer ostal v manjšini, in je nemški nacijonalec zmagal samo s pomočjo socij. demokratov. Velikovski sodni okraj, po svojem prebivalstvu slovenski, je sijajno osvetlil svoje slovenstvo, Ellersdorfer je dobil v tem okraju 1434 glasov, a Nagele 954. In to je ona zmaga, ki nam skoraj popolnoma nadomesti Nagelovo izvolitev. — V celovski okolici je bil vsled kompromisa z Nemci izvoljen socijal.-demokratski kandidat Lukas. „Mir“ piše: „Nemški nacijonaleci so naravnost prodali kmeta Kirschnerja socijalno-demokratskemu, za poslanstvo popolnoma nezmožnemu „šlosarskemn kselu“ sedaj „šribarju“, tisti stranki, ki po svojih lastnih besedah hoče pogin kmeta.“ — V drugih treh ožjih volitvah so zmagali nemški nacijonaleci. V Rožeškem okraju ni zmagal krščan. socij. kandidat dr. Pupovac, ki so ga tudi volili Slovenci. — Splošni izid volitev na Koroškem: Izvoljen je 1 Slovenec, 2

socij. demokrata, 1 nemški kršč. socij., 6 nemških nacijonalecev. V starem parlamentu je imela Koroška 9, nemški nacijonaleci od teh 8 poslancev, a so nazadovali za dva.

Socijalni demokratje na Koroškem so podpirali, kot znano, pri ožjih volitvah povsod nemškonacijonalnega kandidata, podpirali niso Slovenca Ellersdorferja v Velikovškem okraju, dasi je njihov kandidat Riese v beljaškem okraju zmagal samo s pomočjo slovenskih glasov. In s podpiranjem slovenskega kandidata bi bila stranka vendar uresničila eno glavnih točk svojega programa, ki pravi, da hoče pomagati povsod zatiranim in zapostavljenim. Pravičnost bi zahtevala od njih, da 120.000 koroškimi Slovincem pomorejo do dveh mandatov, saj so vendar vpili dozdej, da so stranka brezpravnih. Zdaj pa jašejo paragrafe in avstrijske zakone, oni, ki se bahajo, da hočejo zrevolucionirati ves svet. S tem bi vendar pokazali resnost in plemenitost svojega programa, ako bi potom evolucije pomagali tlačnemu narodu do njegovih pravic, da bi potisnili zakon sam v meje pravice. Slovenski soc. demokrat Kristan pa imenuje „kravjo kupčijo“, ako kruto razžaljeni slovenski narod na Koroškem zahteva zase še en mandat in se pritožuje, da soc. demokrati niso izpolnili tega, kar obljublajo svetu, da so izdali svoja načela. Izgovarjajo se, češ, da ne podpirajo klerikalcev. Prav, saj Ellersdorfer ni kandidiral na klerikalnem, temveč na slovenskem narodnem programu. Ne zaupajte frazam socijal. demokratov!

Primorsko.

Po veliki bitki.

Trst, 24. maja.

Glasilo tržaške socijalne demokracije slavi z italijansko zgovornostjo „rdečo zmago“ v Avstriji a zlasti ono v Trstu; italijanski liberalci se še niso osvestili, temveč še vedno bledejo o „rdečem princu“, češ, da je z avstrijsko politiko razbil iredentske vrste, Slovenci in Hrvatje se vesele zmage v Trstu in Istri. Ožje volitve v Trstu so se vršile mirno in neopaženo, samo na večer in ponoči se je prikazala soc. demokracija na ulico, da kriči, poje, da nazdravlja svojim novim poslancem, med katerimi je tudi kapitalist Seabar. — Policija in vojska nimajo opravka, niti ene bombe!

Vprašujete, kaj mislijo Italijani? Evo, par stavkov iz včerajšnjega zaplenjenega „Indipendente“, glasila italijanskih liberalcev. Ta list kliče z ostalimi iredent. listi „Triestince“, da popolnoma pozabijo na njim tuji Dunaj in da se vrnejo k politiki, ki so jo zasledovali do l. 1897. „Za nas sije najlepše solnce italijanske pomladi. Nazaj, da delamo zase, za našo zemljo, za našo domovino! Mnogo stvari imamo braniti, mnogo izvojevati, da dosežemo zadnji cilj. Bliža se dan, ko bodo vsi Italijani proslavili stoletnico rojstva heroja osvobodjene Italije, Garibaldija. Ta dan bi Trst, seveda z Dalmacijo moral najsvečaneje proslaviti. Od tega dneva začnemo znova naše življenje! Garibaldi, velik in svetel simbol svobode, osvobojenja, srčnosti, pravičnosti bo gledal ta dan uporno na eno mesto. Njegov duh bo plaval nad vsemi zatiranimi. In odmevalo bo v nas njegovo srce, v naših dušah s pomlajenim žarom...“

Iredentizem torej do skrajnosti, ali ne bojte se: Italijanski minister, Tittoni, ostane vseeno dober prijatelj avstrijskega zun. ministra Aehrenthala. Nas primorske Slovence ta izliv iredentizma v veliki meri niti najmanje ne plaši, ali sedaj začenjajo čutiti naši nižji sloji posledice nizkega maščevanja s strani liberalne klike. — Italijani kriče nad vlado, ali končno vedno priznavajo: da je tu njihov glavni neprijatelj: L o S l a v o! Do včeraj nas ni bilo, sedaj so njihove novine polne jeremijad, da treba skočiti na bojišče, kjer se bije zadnja bitka za slovanstvo ali italijanstvo teh obal. Ali že! Veleznačilne so tele besede včerajšnjega „Indipendente“: „Slovani v mestu Trstu so se včeraj afirmirali s številom, ki ni majhno. — Delo Slovencev je plod dobro premišljenega načrta in gre za tem, da ustvari v našem mestu slovansko go-

spodarsko silo s tiho ali vztrajno taktiko, ki je tajna, ali močna na kapitalu, ki je počasna, ali prodira do srca industrijskega in ekonomskega življenja našega mesta s podjetji, kupovanjem zemljišča, sipljoč kapital, trudeč se, da priveže nase meščane z verigo interesov." — List se nadalje prestrašeno vprašuje, „kdo bo strl slovensko vojsko, ki se hoče s kapitalom utaboriti v našem mestu?“ Temu nasproti je treba postaviti enake sile, treba je čuti, „ako nočemo, da nas ne bodo unuki obsipali z najgroznejšimi kletvami!“

To mesto ima za južne Slovence mnogo važnosti, pa je res vredno, da z vsem žarom, z vso vztrajnostjo stopimo v boj z Italijani, ki danes že sami priznavajo, da jim preti nevarnost od naše ekonomske organizacije in moči.

V Istri sta končno zmagala Italijana Rizzi in Bartoli v Pulju in Poreču. Prvak iredentske politike v Istri, Bennati, pa je podlegel klerikalnemu navalu v Kopru. Italijani ne morejo biti zadovoljni s tem, zasijalo jim je zadnje svetlo pred zapadom. Venezian, vodja tržaških liberalcev, je pregledal ves značaj usodnega časa. Posrečilo se mu je prepričati socialiste, da jim je v Trstu zagotovljena zmaga brez kompromisa s Slovenci, in zgodilo se je čudo: Soc. demokrati v Pulju, klerikalci v Poreču so dobili ukaz, naj glasujejo za Rizzi-ja, oziroma Bartoli-ja. In soc. demokratje so glasovali zoper moža, ki je v njem posebjeno istrsko mučeništvo, siromaštvo, bratska ljubezen, a veliko srce in um, zoper Laginjo, glasovali so za kamorro, za vteleseni kapitalizem, oligarhijo, nasilje in lupeštvo!

Zadnje volitve so pokazale, da je Istra in vsa obala Jadranskega morja od izliva Soče do Spiča, do konca Dalmacije in še nižje, slovenska.

Deželnozbornske volitve na Goriškem.

Komaj so končane burne volitve za državni zbor, se že pripravljajo voditelji strank za volitve v deželni zbor, ki bodo jeseni. Kot znano, je deželni zbor v zadnjem zasedanju sprejel nek novi pokvečeni volilni red, po katerem bi se poleg virilnega glasu knezonadškofa volilo namestu dosedanjih 21 poslancev 29. Šest novih poslancev bi volila takoimenovana peta kurija, in kmečkim občinam so dodali dva poslanca, enega slovenskim, drugega italijanskim. Akoprām imajo Slovenci dvetretjinsko večino v deželi, bi po novem volilnem redu imeli vendar Italijani večino v deželnem zboru, kakor dosedaj, kar bi bila vnebovpijoča krivica. — Vse slovenske občine so poslale vsled tega proteste na vlado in so zahtevale proporcionalno število poslancev po številu prebivalstva. Deželni odbor je sicer poslal načrt zakona za novi volilni red v potrditev vladi na Dunaj, a kakor se sliši iz dobro poučenih krogov, vlada tega zakona ne predloži cesarju v sankcijo. Meseca oktobra se vrše volitve v deželni zbor še po starem volilniku.

Dramatično društvo v Trstu ima dne 1. junija občni zbor. Na dnevnem redu je zlasti posvetovanje o ustanovitvi pravega rednega slovenskega gledališča v Trstu že letošnjo zimo. Poklicati nameravajo za režiserja iz Ljubljane člana sloven. gledališča gda. Verovška. S svojim lastnim gledališčem bi tržaški Slovenci silno pridobili na kulturnem polju. Naše gledališče v Trstu bi bila žareča plamenica, ki bi netila narodno zavest v sreih.

Slovenska Istra. Tudi sedaj po volitvah si Italijani ne morejo izbiti iz glave domišljije o italijanstvu Istre. Ker so slovenski in hrvaški volilci dokazali, da je Istra slovenska, si Italijani in tudi socialisti, ne vedo drugače pomagati nego z lažmi. — Oni, ki je le malo obhodil Istro, ve dobro, da je tam vse hrvaško in slovensko, izvzemši gnezda ob morju in pa nekatere trdnjave po gričih. — Poreščina je izvzemši Poreč, Varsar in Vižinado (mestece) skoro izključno hrvaška. Tupatam se je naselil kak Karnjel (italijanski naseljenec), ki še danes vlada nad ogromno večino našega ljudstva, in zato je neumno trditi, da je Istra italijanska. Kraj Tar ima v svoji sredini 5—9 karnjelov,

vse drugo je hrvaško, ali kakor govore domačini, slovinsko. Vkljub temu je podobna tarska v rokah one petorice priseljenih Italijanov. — In tako je malone povsod. Istra je bila in je slovenska, a da ni izgledala kot takšna, so bila kriva italijanska nasilstva in sleparstva, ker so puščali naš narod brez šol, v nevednosti. Poitalijančili so precejšen del našega revnega ljudstva, toda to italijanstvo izgine v najkrajšem času. Dan obračuna se bliža.

Mestne volitve v Gorici vršile se bodo v kratkem. Doslej Slovenci še niso mislili na udeležitev pri teh volitvah. Vendar pa je čas, da stopimo tudi tu v boj. Ako že ne z lastnimi kandidati, pa bi se vendar dalo dobiti nam naklonjene kandidate, ki uživajo mnogi simpatij tudi med zmernimi Italijani. Glavno je pač, da se vrže vladajoča stranka.

Vstajenje Istre in Koroške. „Naša Sloga“ ki je izšla v Pulju v slavnostni izdaji s trobojnico in pod naslovom „Istrija je vstala! Propast tiranom! Narod je premagal svoje tlačitelje!“ piše: „Solze radosti se bleste v očeh ljudstva, ker je zmagalo svoje trinoge. Pravica božja, ta prijateljica dobrih in poštenih, je dvignila slabega in tlačenegega in potrla nasilnika. Z globokim zaupanjem v to pravico Božjo bo hrvaški in slovenski narod v Istri hodil še dalje po poti pravi in resnični, da se bori za narodne pravice in za osvoboditev slabih in zatiranih. Odkrito se radujemo te zmage naših istrskih bratov. Znamenita je pa tudi zmaga slovenska na Koroškem. Naši bratje na severu in na jugu v najbolj težavnem položaju so se vrlo dobro držali in dosegli uspehe, na kakršne niti mislili nismo. Častitamo jim iz srca in se tolažimo s temi uspehi, kajti narod, ki se tako junaško drži v volilni borbi, mora prosperovati.“

Kranjsko.

Slovenske šolske knjige. Že pred več časom smo čitali, da so slovenskemu profesorju Poljancu v Mariboru, ki je spisal slovensko učno knjigo „Mineralogija“ za peti gimnazijski razred, izgubili rokopis, ki ga je poslal vladi v pregled in odobrenje. Ako pomislimo na ogromni trud, ki ga je imel g. profesor s spisovanjem učne knjige, a vse to zastonj, se nas mora polastiti sveta jeza. In ako vrhu vsega še pomislimo, da je vlada najbrže nalašč založila rokopis! Zakaj to je pri njej že v navadi, da tako diplomatski reši sebi neljube posle. Evo! V Celju imajo Slovenci že kakih deset let pripravljen svet sredi mesta za stavbišče slovenske hiše, v kateri naj bi bile razne trgovine in slovenska kavarna. Celjska posojilnica je vložila prošnjo na celjski magistrat za stavbeno dovoljenje, magistrat je tožbo odbil, Slovenci so rekurirali na vlado v Gradec, vlada je pritožbi ugodila, slovenska prošnja je šla nazaj na celjski magistrat, tam so zopet dobili nov ugovor zoper zidanje slovenske hiše, in tako je slovenska prošnja z rekurzi romala med Gradcem in Celjem kakih pet let, in slednjič je vlada vse skupaj izgubila. Slovenci so pred leti sestavili novo prošnjo, dozdej zaman. — In z „Mineralogijo“ bo najbrže isto. Najprej nam vlada ni dala slovenske gimnazije, češ, da nimamo knjig, a zdaj nam s takimi sredstvi ovira, da bi napredovali v kulturi! To je vnebovpijoče! Pozivljamo, da se stvar temeljito preišče in potem izroči novoizvoljenim slovenskim poslancem, da posvetijo vladi in razkrinkajo ta neverjeten kulturni škandal!

Za slovensko umetniško galerijo. Občinski svet ljubljanski kupi za 600 kron za bodočo slovensko umetniško galerijo v Ljubljani dve sliki iz zapuščine pokojnega akad. slikarja A. Ažbeta v Monakovem in sicer „Pevsko vajo na kmetih“ in manjši portret kmetskega moža. Slike je podedoval od slikarja brat pokojnikov.

Šolske knjige. V „Sl. Narodu“ je dr. I. P. priobčil uničujočo kritiko o „Latinski Slovnic“, ki jo je sestavil in prepisal dr. Jos. Tomišek. Kritik mu očita površnost, filološko abecedarstvo, nebroj napak, skrupucalo, in da ne pozna ta „latinski slovničar“ niti najnavadnejših pravil latinske slovnice! Takšni ljudje nam bodo torej spisali šolske gimnazijske knjige! To

je zasmehovanje našega proforskega stanu in spričevalo naše kulturne zaostalosti. S tem trpi velikansko naš narodni ugled in smeši idejo slovenskega vseučilišča.

„Rdeči prapor“, t. j. social-demokratski ljubljanski „politiki“, po katerih prorokovanju bi se imelo 14. maja razliti rdeče morje čez kranjsko deželo, so zelo hudi, ako jim rečete, da niso narodni. Takoj apelirajo na svoj brnski narodni program in menijo v svoji naivnosti, da so nam zaprli sapo. Res je, možje, da imate lep narodni program, pa samo na papirju in zato ga ni v vašem srcu! Jugoslovenska socialna demokracija je neznajna: na Koroškem in Štajerskem je bastardna stranka nemške „Volks-partei.“ na Primorskem italijanske iredente, na Kranjskem išče kompromisa s klerikalci! — In manifest češke socialne demokracije! O njem še osrednje glasilo avstr. soc. dem. dunajska „Arbeiterzt.“ ni spregovorila besede in neče nič slišati o njem, čeprav se sklicujete na svoj enotni narodni program. Tisti gospod, ki piše v „Rd. prapor“, in je 14. maja v Ljubljani na volišču na Ledini malone lizal roke klerikalnemu matadorju, dr. Kreku, na velikansko ogorčenje vseh navzočih socijev, pa naj ve, da se z njim ne bomo prerekli.

Delavske hiše v Ljubljani. Mestni občinski svet ljubljanski je sklenil, da sezida mesto v zvezi s c. kr. tabačno režijo dunajsko kakih 8 ali 10 delavskih hiš v Ljubljani za tabačne delavce in delavke. Hiše naj bodo enonadstropne in naj imajo po 8 stanovanj z dvema sobama. Do jeseni bodo stavbeni načrti gotovi, in spomladi začno že najbrže zidati.

Stanje setev na Kranjskem. Iz raznih strani dežele prihajajo poročila, da so ržene setve na Kranjskem vsled neugodnega vremena močno trpele. Ozimna pšenica je raznim škodljivim vplivom bolje kljubovala kot pa rž in kaže zato v splošnem tudi bolje, in je pričakovati boljše letine. Travniki so vsled pozne zime v rasti zaostali, a vidno napredujejo. Prva košnja se bo v razmerju s prejšnjimi leti precej zakasnila. Trta je na Dolenjskem zelo trpela, v mnogih krajih je mrzaz hudo škodoval. Sadno drevje je večinoma odevetelo.

Volitev župana na Bledu. Na Bledu je bil pretečeno soboto županom izvoljen tamošnji nadučitelj Fran Rus. Novi občinski svet namerava zgraditi vodovod za Bled in okolico ter vpeljati javno električno razsvetljava.

Pomanjkanje gasilnih društev na Dolenjskem. V drugih krajih ima skoro vsaka večja vas svoje gasilno društvo. Le okoli metropole Dolenjske hodiš cele ure hoda, ne da bi našel kje kako tako napravo. Občina Šmihel-Stopiče, ena največjih občin na Kranjskem, pa nima niti enega gasilnega društva. Naše mnenje je, da bi v tem oziru politične oblasti mnogo, mnogo lahko storile. Saj po požarih niso prizadete samo občine, ampak tudi dežele in država. —

Raznoterosti.

Vas Subrusan na Češkem kupil je v jeseni posestnik premogovnikov pri Duksu Rih. Baldauf za tri milijone kron. Premog, ki leži pod vasjo, ima 3 do 4-krat večjo vrednost, nego so preračunali izvedenci. Te dni so začeli podirati vas, ki ima 71 hiš, cerkev in šolo. Vas je štela 1000 duš ter je bila zidana leta 1384. Kmetje si zgradijo, 1 in pol km. oddaljeno, drugo vas.

Čehi na Dunaju so dobili v vsem skupaj 19.294 glasov. V X., najbolj češkem okraju na Dunaju je bilo oddanih za Čeha 2272 glasov. Pomisliti pa je treba, da se je oddalo najmanj dvakrat toliko glasov za socialno-demokratske kandidate.

50.000 delavcev je v Berlinu brez dela. Vsled sklepa zveze stavbarjev je bilo v soboto teden 50.000 zidarjev, tesarjev in drugih stavbarskih delavcev odpuščenih. Delavci so namreč zahtevali popljšanje plač.

Izveček iz poljedelskih poročil. Da, da, vročina! Če me je kdo v preteklem vročem poletju vprašal: kaj bi, posebno pri delu na polju, proti hudi žeji storil, tedaj sem mu priporočil, kar s tem vsem mojim bralcem priporočam: poizkusil je in se mi zahvalil za do-

ber svet in se nadajam, da bode marsikateri bralec teh vrst, čeprav samo v mislih, storil isto, ako poskusi sam. Vzemi, sem mu rekel, 1 liter vode, primešaj ji jedno polno žlico, približno 15—20 gramov „Franckovega“ pridanke k kavi, katerega ima tvoja žena itak v kuhinji, in kuhaj to dobrih 5 minut, potem postavi ta prevretek na stran za 5 minut, da si ščisti, na to pa odliv prevretka postavi v klet da se shladi (če ti bolje ugaja, lahko prideneš malo sladkorja) in ga vzemi potem v steklenici seboj na polje. — Najbolje je, če steklenico zagebeš na kakem senčnatem prostoru, potem bode ta okrepujoča pijača ostala dolgo časa hladna. Ako si žejen, popij precejšnji požirek „Franckovega“ prevretka in čutil se bodeš, da te žeja ne bode zopet nadlegovala dolgo časa. „Franck“ toraj ni samo najboljši pridanek k kavi, ker kot tak je itak splošno poznan, temuč tudi prav primerno sredstvo za žejo. —

Pozor starši!

Dijaški dom v Ljubljani!

s šolskim letom 1907/8.

Podatki pod naslovom „Konvikt“ post-restante v Ljubljani.

Izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah priporoča

ANTON MÜLLER

vinotržec v Domžalah

(Kranjsko).

Kopaljšče

Postaja c. kr. drž. železnic. 1¹/₄ ure od Ljubljane. Skupno zdravljenje z vodo. (Zistem Priessnitz in Kneipp). Solne kopelji, kopelji v ogljikovi kislini in električne kopelji, zdravljenje z vročim suhim zrakom.

in vodno zdravišče

Masaža, zdravilna telovadba. Uporabljanje elektrike. Zmerne cene. Odprto od 15. maja do oktobra.

Prospekte pošilja
Dr. Rud. Wackenreiter
zdravnik-voditelj in najemnik
kodališča.

Kamnik na Kranjskem.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo. Hidravlične vidre in sesalke.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerja nasl.

Ljubljana

Slomškove ulice 4.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, vežna vrata, obmejno omrežje, stolpni križi, balkoni, verande, štedilniki itd.

Rimska cesta 2.

Kišlerjeve ulice 5.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

WARBINEK-ovi

piani so neprekosljivi!

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, električni. Prodaja se tudi na obroke. Stare klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi na posodo. Uglasevanja in poprave se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene. Petletna garancija. Prepričajte se osebno.

Vir zdravja 50 brezalkoholne pijače

med katerimi so neprekosljive tiste ki naredo z Maršner-jevimi

šumečimi limonadnimi bonboni

Edino pristno, če ima to varst. znamko. (z malinovim, citronim, jagodnim in prvenčevim okusom) izvrstno

šumečo limonado.

Vsako leto se jih porabi več kakor 40 milijonov kosov.

Edina izdelovalnica:

Prva češka deln. družba orient. tovarna za sladkornine in čokolado

Kralj. Vinohradi prej A. Maršner

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudezna zbirka

600 kosov samo za fl. 2.50

ni priložnostni nakup in sicer:

Pristna švic. pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul. gre natančno, s 3letno tvorn. pis. garancijo; amer. double-zlata oklepna verižica; 2 amer. double-zlata prstana (za dame in gospode); angl. pozlač. garnitura; manšetni, ovrtniški in naprstni gumbi; 5delni amer. žepni nožek; eleg. svilnata kravata najnov. kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s simili-briljantom; mična damska broža, poslednja novost, koristna žepna toaletna garntiura; eleg. pristno usnj. denarnica; par amer. butonov z imit. žlahtnim kamnom; pat. angl. vremenski tlakomer; salon. album s 36 umetn. ter najlepšimi pogledi sveta; prekr. koljé za na vrat ali v lase iz pristnih jutrovskih biserov; 5 indijskih čarovnikov, razvedre vsako družbo in še 350 razl. predmetov, koristnih in neutrpljivih pri vsaki hiši — zastonj. Vse skupaj z eleg. sist. Roskopf žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, samo gl. 2.50. Po povzetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja

S. Urbach, svetovna razpošiljalnica
Krakov šte. 83.

N. B. Kdor naroči 2 zavitka, mu pridenem zastonj prima angl. britev ali 6 najfin. žepnih robcev. Za neugajajoče denar takoj nazaj, vsak riziko toraj izključen.

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni!

Na vsako sprehodno palico se lahko natakne

Praktično!

1 komad samo 3 K, 3 komadi 5 K 50 v.

Daljnogled — 50 kratno povečanje.

Pošilja po povzetju: Henrik Weiss, Dunaj, XIV./3, Sechshauserstrasse 5/23. Naročite takoj to Vas bo razveselilo!!

Z malo glavnic

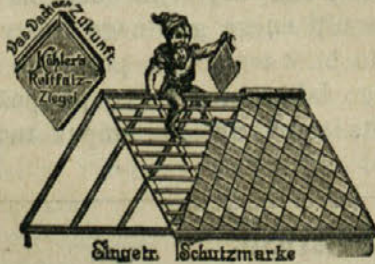
se zasluži veliko denarja, ako se z mojimi (Ekstrakti) izdeluje žganje in likere na mrzli poti. Kdor z mojimi izvlečki (Ekstrakti) manipulira, mu jamčim za najboljši uspeh. Kdor se te izvrstne kupčije hoče vzdeležiti, naj pošljd svoj natančni naslov pod imenom „Prva tovarniška tvrdka 80400“ na anončno ekspedicijo Ed. Braun, Dunaj, I., Rotenturmstrasse 9.

Slovinci spominjajte se podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi!

6dlikovana

v Parizu s častnim križcem, diplomu in zlato medaljo.

Patentirana v 30 državah.

Streha prihodnosti!

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Praktična! Lepa!

Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:

Janko Traun

izdelovatelj cementnin na Glincah pri Ljubljani.

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki je izvršujem že več nogo 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjujejo prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. — Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalnic in zahvalnic. — Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. — Naročajte samo pri meni pod naslovom

21

Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu šte. 68 v Slavoniji.

Le „Zvezdna“ cikorija

iz Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštah znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Zakonito zavarovano.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Pragrad bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Vsako ponarejanje kaznjivo. Edino pravi je le Thierry-jev balzam

z zeleno znamko z nuno.
12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.
Razpošilja le proti predplači ali po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Steckenpferd- Lilijino mlečno milo

Bergmann-a & Co., Draždane in Dečin ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dohajajočih priznalnic navspešnejše izmed vseh medicinalnih mil zoper pege, kakor tudi v dosegu in ohranitev nežne, mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah s parfumerijami in milom in v brivnicah.

Mi vsi

nosimo le kravate od trvdke Fr. Steiner, ker nam tam solidno postrežejo. — 6 kravat ali pentelj (ali 3 kravate in 3 pentlje) lepo sortirane 3 K, posebno fino sortirane 6 kom. 4 K. — Razpošiljalnica kravat Fr. Steiner, Dunaj, II. Krafftgasse 6/7. Pošilja po povzetju. Dovoljeno je zamenjati.

Razumne žene

zahtevajo knjigo „Die Störungen der Periode“, spisal dr. med. Lewis. Vposlati je K 1.20, prospekt zastoj. Z. Piervas, Kalk 245 b. Köln a. Rh.

Samo 3 krone

stane dobra

električna žepna svetilka

la nadomestna baterija 80 vin.

Razpošilja po povzetju

Henrik Weiss • Dunaj

XIV./3, Sechshausenstrasse 5/7.

Veliko presenečenje!

Nikdar več v življenju take prilike! 600 komadov samo gld. 1.95.

1 krasno pozlač. preciz. ura z verižico, s 3letnim jamstvom, 1 mod. svilen kravat za gospode, 2 fina žepna robca, 1 prstan za gospode z imit. biserom, 1 eleg. broša (novost), 1 par gumbov z imit. briljanti, 1 žepno zrcalo, 1 denarnica, 1 par manš. gumbov, 3 naprsni gumbi, vse double-zlato s patent. zaponi, 1 album 10 najlepših slik sveta, 3 šalj. predmeti, velika veselost za mlade in stare, 1 nikeln. tintnik, 20 važnih dopis. predmetov in še 500 raznih predmetov za dom neobhodno potrebnih. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja samo gld. 1.95. Pošilja po povzetju, ali če se denar prej vpošlje, Dun. centr. razpošiljalnica P. Lust, Krakov 427. Kar ne ugaja, se zamenja.

Pošljite 50 krajcarjev

v znamko. Zato dobite 3 velefne higienične vzorce, 6 vzorcev 90 kr., 12 vzorcev 1 gl. 70 kr., 25 vzorcev 3 gl. 40 kr., poleg najnov. ilustr. cenovnika in navodilo za uporabo franc. in amer. gum. predmetov, tucet od 45 kr. naprej. V zalogi so vse kuriozitet, mnogo novosti, izdeluje vsak gumasti predmet. — Najcenejše in direktno se kupi le pisмено naročilo. Diskretna pošiljatev. H. Auer, zaloga tov. gum. predmetov. Dunaj, IX./2, Nussdorferstr. 3/313.

Žene!

Zastajanje krvi itd. ozdravlja

P. Ziervas, Kalk b. Köln (Nemčija) št. 245.

Gospa G. v M. piše: „Vaše sredstvo je hitro pomagalo.“ — (Prosi se povratne poštnine.)

Nad 5000 filijalk po vsem svetu

Pazi naj se, da se nakupuje samo v naših prodajalnah.

Naše prodajalne se vse poznajo po tem znamenju.

Stari stroji se zamenjajo.

Singer Co. akejska družba za šivalne stroje

Ljubljana Sv. Petra cesta 4.

Kranj Glavni trg 192.

Novo mesto Veliki trg 88.

Kočevje Glavni trg 79.

Zaloga olja, šivank in posameznih delov • Najboljše je najceneje

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju KAPILOR šte. 2. Povzročča da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznalnic. Stane poštnine prosto na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu šte. 68 v Slavoniji.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9.60, boljše vrste K 12.—, belo puhasto naskubljeno K 18.— K 24.—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30.—, K 36.—. Razpošilja se franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštnini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Pizen, Češko.

PFAFF šivalni stroji

so najboljši

za družinsko uporabo.

Šivajo, krpajo in vezejo.

Noprekosljivi za obrtne namene,

šivajo naprej in nazaj.

! Kroglasto ležišče!

Glavni zastopnik

Fr. Tschinkel

Ljubljana • Kočevje

Mestni trg 9. v gradu.

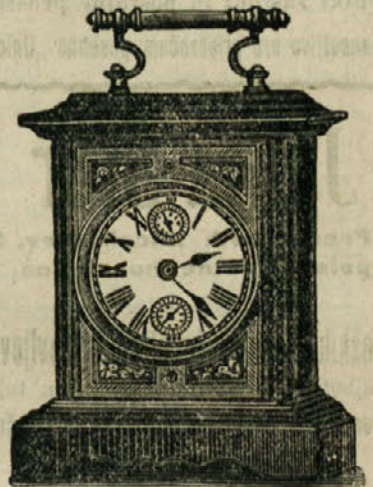
56

Lovska pipa

iz lesa izrezljana s porcelanastim vložkom, okras za sobo, cena za kom. K 7.50

Ako se naroči oba predmeta ali od enega več komadov, pošljem poštnine prosto! Razpošilja po povzetju Siegf. Jellinek, Dunaj, XII/2, Gierstergasse 2/13.

Budilka

v finem nikelnastem okrovu, da dobro gre, se jamči, prav lep okras za sobo, cena za kom. K 7.50

Zahtevajte „Naš List“ v javnih lokalih.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skoncaciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon šte. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1906 K 11,325.728-62.

Denarni promet K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji
na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priloga se za dobavo železnine vse vrste,
zlasti: orodje, stroje in motorje za roko-
delce, okove vse vrste za stavbe in po-
hištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na
Hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga
Jos. Petričevih zvezkov

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobit
se
povsod

ZELODČNA TINKTURA

odvajalna

LEKARJA PICCOLI-JA
v LJUBLJANI

pospešuje prebavo in odprtje
telesa. Cenik brezplačno.

Ena stekleničica 20 vinarjev.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovar-
niške družbe
„UNION“
za izdelovanje
najboljših ur
v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.
Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priloga:

Kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom (na
staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.

Kubična računica
(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom, po
novi decimalni ali meterski meri. V pla-
tno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priloga: droge, kemikalije, ustne vode in
zobni prašek; redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, toaletne predmete, fotogra-
fijske aparate in potrebščine, obvezila,
sredstva za desinfekcijo, paste in vosek za
tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli
za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.
**Kupuje vsakovrstna zelišča (rože)
semena, korenine, cvetje, lubje itd.**

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priloga

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priloga svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev
iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev
iz najboljših tovarov, domačih in tujih.
Turistom priloga pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.
Solidna postrežba.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.

Ustanovljeno leta 1832.

Priznane najboljše Oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo
vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z
jako majhno množino pobarvati veliko površino,
razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža,
laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Najcen. in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyda“

iz Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhem d. Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v **LJUBLJANI** edino le pri

Edvardu Tavčarju, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštna, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kako: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!

Krup vzhujajoče!

Namesto
18 K
samo
7 K

Krasna remontoir-
Gloria-
srebrna ura
s 3 močnimi pokrovi, bogato gra-
virana, natančno tekoča, 3letno
jamstvo, proti povzetju
samo 7 kron

Tovarna za ure: **Heinrich Weiss**
Dunaj, XIV/3., Sechshausenstr. 5/7.

Velika zaloga zlatih in srebrnih žep-
nih ur, stenskih ur, vsakovrstnih
optičnih predmetov. Zlatine in sre-
brnine. Cene nizke.

Cenovniki zastoj
in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic,
največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in
preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih na-
grobnihi križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI

na Marije Terezije cesti št. 1
in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnoram zamorete kupiti vsak
čas po najnižjih cenah traverze,
železniške šine, cement in vse
druge stavbne potrebščine,
razno orodje, sesalke za vodo,
vino in gnojnico, vseh vrst
tehtnice in uteži in vse druge
v železninsko stroko spadajoče predmete.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izhera izgotovljene obleke
za gospode, dame in otroke.

Priporočajte
povsod
„Naš List“

„Flox“

je fotografičen aparat, s
katerim lahko fotografira
vsako brez da bi se
prej kaj učil. S tem apa-
ratom se napravljajo po-
dobe v velikosti 5x7 cm
in stane eleganten s kom-
pletno opremo in navo-
dilom samo K 6.—. Raz-
pošilja po povzetju
H. Weiss, Dunaj, XIV/3.
Sechshausenstrasse 5/110.

MALOKRVNE

nervozne
in bolehave osebe kakor tudi
slabotne otroke

Krepča edino le
ŽELEZNATO VINO

LEKARNARJA
PICCOLI-JA v LJUBLJANI

1 polliteraska steklenica K 2.